

Een wetenschappelijke afdaling

AUTEUR Jelle Brands

Hoe druk studenten het ook hebben, er is altijd wel tijd om een week op wintersport te gaan. Voor velen een ontspannende bezigheid in drukke tijden. Een paar dagen geen zware geografische concepten maar witte pistes, fantastische vergezichten en Tiroler dorpjes.

Geografie om te doen in plaats van om over na te denken.

In haar boek 'Snowboarding Bodies in Theory and Practice' heeft Holly Thorpe geen boodschap aan het onderscheid tussen ont- en inspanning. Thorpe is in staat het snowboarden uit te breiden naar een breder sociaal wetenschappelijk debat. Daarmee beoogt zij sociale theorie voor een breed publiek toegankelijk te maken, wereldwijde snowboardculturen te beschrijven, en bij te dragen aan de discussie rondom 'belichaming' door het toe te passen op snowboarden. Haar boek is een zoektocht naar hoe snowboarden wordt herinnerd, geproduceerd, geconsumeerd, gerepresenteerd en beleefd.

Dat Thorpe snowboarden met een wetenschappelijke bril bekijkt, is te zien aan de positionering van snowboarden in de context van verschillende benaderingen en theorieën. In de verschillende hoofdstukken zijn dit achtereenvolgens 'cultural memory studies', Marxistische perspectieven, het post-fordisme, Foucaultiaans denken, Bourdieu's theorieën omtrent 'embodiment', het feminisme, de 'sociology of mobilities' en non-representatieve theorie. Met behulp van (auto-)ethnografisch onderzoek, interviews en inhoudsanalyse verschaft ze inzicht in de perceptie en ervaringen van internationale beroepsbeoefenaars en sleutelpersonen, zoals snowboardfabrikanten en tijdschriftredacteuren, en verbindt zij praktijk en theorie.

Twee werelden verbonden: snowboarden en wetenschap

De diversiteit in de benaderingen en theorieën resulteert er uiteindelijk in dat Thorpe in het slothoofdstuk met een brede definitie van de 'snowboarding body' komt: 'a multidimensional and dynamic social, economic, material, mediated, cultural, gendered, moving and sensual phenomenon' (p.248). Deze definitie illustreert zowel de sterkte, als in mindere mate, de zwakte van het boek. Enerzijds is het onderwerp snowboarden, in relatie tot de genoemde theorie origineel: Bourdieu, Foucault en Marx vanuit de skilift! Het is een prestatie op zich dat Thorpe alle genoemde theorieën op heldere, bondige en toegankelijke wijze presenteert en projecteert op snowboarden en snowboardcultuur. Het boek faciliteert daarnaast ook de genoemde overbrugging van enkel doen tot ook denken. Het

biedt handvaten om de tijdruimtelijke handeling snowboarden en de aanwezige culturen ten gronde aan de activiteit te doorgronden. Het leert ons begrijpen wat we met vallen en opstaan geleerd, gehoord en gezien hebben tijdens de wintersport. Anderzijds laat de definitie zien dat Thorpe nogal wat hooi op haar vork neemt. Sommige hoofdstukken hebben baat bij verdere verdieping.

Neem bijvoorbeeld het hoofdstuk 'sensual bodies in affective spaces'. Thorpe trapt dit hoofdstuk af met de terechte constatering dat er binnen de wetenschap een toenemende interesse is naar het non-representatieve en het alledaagse. Het is dan ook vernieuwend dat Thorpe snowboarden binnen deze theorie introduceert. Zij refereert hierbij aan drie affectieve tijdruimten - snowboardstuntparken, off-piste en après-ski - en structureert haar verhaal rondom het onderscheid tussen risico en plezier met betrekking tot ervaring. In het geval van de off-piste wordt dit geïllustreerd door een beschrijving van enerzijds de angst voor lawines en anderzijds het geluk van snowboarden op poedersneeuw. Thorpe beschrijft daarbij de (multi-)sensuele aard van de ervaring op een heldere wijze. Tegelijkertijd is de beschrijving gelimiteerd omdat hoofdzakelijk een thematische manier van ervaren wordt belicht. Dat wil zeggen, 'deze' geur, 'dat' aanzicht, 'dit' geluid. Echter, zoals fenomenologen stellen, vindt een deel van onze ervaring al plaats vóór een specifiek gevoel of emotie optreedt. Naar mijn idee is snowboarden hier een goed voorbeeld van; het betreft een gecompliceerde mix van risico- en plezier-elementen, waar we ons niet altijd even cognitief bewust van zijn. Juist in de confrontatie met onze kwetsbaarheid in de meer 'extreme' gevallen - wanneer we off-piste gaan of een reuzensprong maken in het stuntpark - zou bewustzijn een emotie in de hand kunnen werken. Aan de vraag hoe snowboarden buiten deze meer extreme gevallen wordt belichaamd, tijdens het meer alledaagse van bijvoorbeeld een 'gewone' pisteafdaling, gaat Thorpe voorbij. Desondanks heb ik dit boek met veel plezier gelezen. Behalve dat het boek erin slaagt sociale theorie op een toegankelijke wijze te presenteren aan de snowboarder en andere geïnteresseerden, wordt ook snowboardcultuur, als specifiek onderdeel van jeugdcultuur, dichterbij de belevingswereld van de wetenschapper gebracht. Het boek creëert daarmee een balans die de deur opent naar beide werelden: snowboardcultuur en wetenschap. En als snowboardende geograaf kan ik me daar goed in vinden.

Thorpe, Holly (2011) Snowboarding Bodies in Theory and Practice. Uitgeverij: Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire, United Kingdom. ISBN: 978 0 230 57944.